Orędownik Urzędowy pow. bydgoskiego wychodzi raz tygodn. w środę. — Przedpłata mies. 1384000 mk. — Przy waloryzacji obowiązuje odpowiednia dopłata.

Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą 90000 mk. za miejsce 1-łam. milimetr. Administracja: Bydgoszcz, ul. D-ra Emila Warmińskiego 13 — Telefon 1251

ORĘDOWNIK URZĘDOWY
POWIATU BYDGOSKIEGO

Nr. 11 | Bydgoszcz, środa, dnia 12 marca 1924 r. | Rok 73

Czy spełniłeś już swój obowiązek przez kupno akcji Banku Polskiego? — Jeżeli nie to się pospiesz, gdyż termin zapisów upływa z dniem 31 bm. W nabyciu akcji pośredniczy bezinteresownie Pow. Kasa Komunalna.

Z powodu rewizji
Kasa w dniu 17 i 18 b. m.
zamknięta.
Pow. Kasa Komunalna i Oszczędności.

OGŁOSZENIE.

W roku bieżącym w czasie dorocznego poboru rekruta będą przyjmowani do służby wojskowej jako ochotnicy mężczyźni, urodzeni w latach 1904, 1905 i 1906, którzy pragną odbyć służbę w wojsku stałem przed ustalonym ustawą terminem.

Podania osób zainteresowanych winny być składane do P. K. U. według miejsca zamieszkania w terminie do dnia 1 kwietnia 1924 r. Po tym terminie prośby o przyjęcie do służby wojskowej jako ochotników nie będą uwzględniane.

Do podań należy dołączyć w myśl art. 97 T. U.: a) metrykę urodzenia, b) urzędowe świadectwo moralności, c) dokumenty o ewentl. posiadanym fachu i cenzusie naukowym, d) zgodę rodziców lub opiekunów prawnie zastępujących rodziców.

Zgłaszających się do służby ochotniczej należy wpisywać do list imiennych popisowych roczn. 1903 r.

Przegląd i wcielenie ochotników odbędzie się w terminie, który zostanie ogłoszony w swojem czasie, razem z popisowymi rocznika 1963.

Bydgoszcz, dnia 3 marca 1924 r.

Starosta.

L. dz. 792/24 W.

Ochrona dolin nadwiślańskich przed powodzią.

Wobec zbliżającego się okresu pochodu lodów i wysokiej wody wiosennej uważa Inspektorat Dróg Wodnych w Toruniu za wskazane poinformowanie szerszej publiczności o zarządzeniach poczynionych dotychczas celem zapewnienia bezpieczeństwa Doliny.

Na podstawie tymczasowej ugody z dnia

12 I. 1923 r. rozpoczęta dnia 22 stycznia br., akcja łamania lodów na Wiśle, mimo trudnych warunków z powodu wielkich mas szlamu śniegowego, którym zawalone są znaczne przestrzenie rzeki, postępowała stosunkowo szybko naprzód, tak że w dniu, 27 II. br. osiągnęła km. 35 (Pędzewo).

Ze względu na stale opadający stan wody, który niepozwalał dość głęboko zanurzającym się statkom na posuwanie się naprzód, zostało łamanie lodów czasowo wstrzymane przez główne kierownictwo w Gdańsku. Inspektorat zastrzegł sobie jednak prowadzenie dalszej akcji aż do mostu toruńskiego, jak tylko stany wody się podniosą.

Dla stałego technicznego dozoru wałów Wiślanych podczas pochodu lodów Inspektorat Dróg Wodnych zorganizował w swoim obrębie stałą straż techniczną, która podzielona jest na trzy główne odcinki. Pierwszy z tych odcinków sięga od Nieszawy (Kongresówka) do km. 66 (Zarząd Dróg Wodnych Toruń). Drugi od km. 66 do km. 131 (Zarząd Dróg Wodnych Chełmno). Ostatni od km. 131 do km. 196 (Zarząd Dróg Wodnych w Tczewie.

W tym celu został opracowany przez Inspektorat, jak w latach zeszłych odnośny plan służby wartowniczej i informacyjnej, który otrzymały do wykonania powyższe Zarządy Dróg Wodnych. Służba wartownicza-informacyjna będzie podczas pochodu lodów czynna przez całą dobę, to też strony interesowane mogą każdego czasu otrzymać bliższe informacje, odnoszące się do pochodu lodów i stanów wody. Cała służba scentralizowana jest w Inspektoracie Dróg Wodnych, gdzie przez cały czas trwania pochodu lodów i wysokiej wody funkcjonować będzie główna służba wartowniczo-informacyjna, mająca za zadanie zbierać wszelkie wiadomości otrzymane od straży wałowej i służby informacyjnej, na podstawie których otrzymuje dokładny obraz stosunków panujących na rzece, ażeby móc w danym razie zawiadomić interesowany odcinek Wisły o grożącym niebezpieczeństwie i wydać potrzebne zarządzenie. Również została zapewniona pomoc wojskowa do ewentualnego usunięcia niebezpiecznych zatorów.

Bezpośrednio po ruszeniu lodów względnie znaczniejszem podniesieniu się stanów wody w górnem i średnim dorzeczu, będą o tem poinformowane przez specjalne komunikaty telegraficzne względnie telefoniczne wszystkie urzędy państwowe i komunalne, którym wiadomości te są potrzebne, między innemi i urzędy spółek obwałowań. Oprócz tego ludność doliny Wisły będzie powiadomiona o zbliżającym się pochodzie lodów przez sygnały, wywieszane na Stacjach Sygnalizacyjnych w Silnie, Toruniu, Pędzewie Brdyujściu, Bienkówku, Świeciu i Korzeniewie a mianowicie:

W razie ruszenia kry pod Zawichostem będzie wywieszony 1. stożek. W razie ruszenia kry pod Warszawą będzie wywieszony 2. stożek. W razie ruszenia kry pod Toruniem będzie wywieszony 3. stożek.

Stożki będą zdjęte z chwilą gdy lód ruszy przy odnośnej stacji sygnalizacyjnej. W podobny sposób tylko za pomocą sygnałów o kształcie okrągłym, wywieszonych na masztach sygnalizacyjnych, będzie podawane do wiadomości zbliżanie się wyższych stanów wody przez cały czas podnoszenia się ich, tj. wzrastania fali powodziowej aż do osiągnięcia kulminacji.

Bliższe dane, dotyczące pochodu lodów i wysokiej wody, ogłoszone będą przytem na tablicach, które się znajdują w blizkości stacji sygnalizacyjnych względnie przy wodowskazach w Toruniu, Fordonie, Chełmnie, Grudziądzu i Tczewie.

Ochrona wałów sama, jako taka, leży w rękach Związków Wałowych, które w każdym razie mogą korzystać z technicznej pomocy odnośnych Zarządów Dróg Wodnych.

Powyższy komunikat podaję interesowanym miastom i gminom położonym nad Wisłą do wiadomości.

Bydgoszcz, dnia 7 marca 1924 r.

Starosta.

L. dz. 292 A.

Bank Polski a społeczeństwo.

Prasa donosi codziennie o rosnących bez przerwy zapisach na akcje Banku Polskiego. Z informacji tych wynika, iż subskrypcja zatacza coraz szersze koła. Rolnicy, przemysłowcy, kupcy, bogate banki i żyjąca z własnej twórczości inteligencja — wszyscy spieszą znaleźć się na liście subskrybentów Banku Polskiego.

Wyznajemy jednak otwarcie, iż tempo akcji zapisowej nie całkowicie nas zadawalnia. Zaledwie miesiąc czasu pozostało do krańcowego terminu subskrypcji (31 marca roku bieżącego), a jeszcze bardzo liczne koła polskiego społeczeństwa stoją na uboczu, zachowują bierną postawę wobec energicznych wysiłków Komitetu Organizacyjnego. Czyżby — zwyczajem polskim — odkładano rzecz na ostatnią chwilę?

Bank Polski ma być dziełem samego społeczeństwa. Taka jest wola Sejmu, Senatu i Rządu, tak stawia sprawę statut Banku. Chodzi o to, aby drukowanie banknotów było nie w rękach rządu, jak dotychczas, lecz w rękach odrębnej instytucji społecznej, posiadającej charakter spółki akcyjnej. Na tej drodze Polska zabezpieczyć się pragnie przed powrotną falą inflacji pieniężnej, która niosła z sobą nędzę najszerszym kołom narodu i bajeczne zyski nielicznym spekulantom.

Społeczny charakter Banku Polskiego uda się zachować wówczas tylko, gdy akcje zakupione zostaną przez społeczeństwo w terminie właściwym. Gdyby jednak społeczeństwo nie dopisało, wówczas charakter Banku Polskiego może uledz gruntownej zmianie, w tym mianowicie kierunku, iż wzmogą się wpływy rządu, a zmaleją wpływy czynników społecznych.

Art. 92 statutu Banku Polskiego mówi niedwuznacznie w punkcie 2-gim: „O ile w ciągu dwóch miesięcy od rozpoczęcia subskrypcji Komitet Organizacyjny nie zbierze zapisów na 600 000 akcji, Prezydent Rzeczypospolitej na zasadzie uchwały Rady Ministrów może wprowadzić do niniejszego statutu zmiany, które zapewnia Rządowi we władzach Banku wpływ, odpowiadający przejętemu przez Skarb Państwa kapitałowi akcyjnemu".

Byłoby to zło, ale zło konieczne, wywołane biernością ogółu. Należy go uniknąć za wszelką cenę. Należy wytężyć wszystkie siły, aby tworzący się Bank Polski, zgodnie z obecnym statutem, zachował charakter społeczny, charakter spółki akcyjnej o zdecydowanej przewadze finansowej czynników społecznych.

Zdobyć kapitał akcyjny Banku Polskiego zagranicą — nie byłoby zbyt trudno. Finansiści zagraniczni rozumieją jasno, jak wielki zyskaliby atut, gdyby mieli w swym ręku przywilej emitowania polskich biletów bankowych, gdyby do nich należało regulowanie obiegu pieniężnego w Polsce i decydowanie o kredytach. Jednak Rząd i Komitet Organizacyjny Banku Polskiego nie weszli na tę łatwą drogę zebrania kapitału akcyjnego. Naród, posiadający prawdziwą, męską ambicję, państwo, kładące podwaliny finansowe i ekonomiczne pod swą niepodległość polityczną, nie może dopuścić do oddania w obce ręce najważniejszego z banków, bo Banku Biletowego. I dlatego akcje Banku Polskiego oddane zostały — że tak powiemy — do dyspozycji społeczeństwa. Powinno to być ocenione w sposób właściwy przez wszystkich.

Komitet Organizacyjny zrobił wszystko, co było w jego mocy, aby i te najszersze sfery polskiego społeczeństwa, które nie posiadają dolarów, franków i złota, aby i one znaleźć się mogły na liście subskrybentów. Wpłaty na akcje Banku Polskiego mogą być dokonywane — jak wiadomo — także w markach polskich i to w myśl ostatnich rozporządzeń Ministerstwa Skarbu bez żadnych ograniczeń. Żadna przeszkoda nie tamuje już dzisiaj zapisów ze strony szerokich kół.

Mamy opinję narodu, który łatwiej zdobywa się na bohaterską śmierć na polu walki, niż na przejawy patrjotyzmu w życiu codziennem. Zaszczytem jest dla nas, że krew i życie umiemy oddać Ojczyźnie w chwili niebezpieczeństwa. Jest to niewątpliwie najwyższą ofiarą, jaką Polak może złożyć Polsce.

W tej chwili jednak chodzi o obowiązek bez porównania prostszy i skromniejszy. Niech każdy z nas, w miarę możności, zgłasza zapisy na akcje Banku Polskiego. Niesie on nam zdrowy, stały pieniądz, który położy kres wielu nieszczęściom i katastrofom życia polskiego, który państwo nasze postawi na nogi i zapewni mu należytą pozycję wśród innych

Ostatni termin zapisów coraz bliższy!

Czas nagli!

Dalsze ułatwienia przy nabywaniu akcji Banku Polskiego.

Już w połowie lutego Ministerstwo Skarbu upoważniło Banki do sprzedawania klijentom walut i dewiz, potrzebnych na dokonanie zapisów na akcje Banku Polskiego, lecz tylko w ilościach do 10 sztuk akcji na osobę. Obecnie ograniczenie to zostało zniesione; banki dewizowe mają prawo sprzedania klijentom, pragnącym nabyć akcje Banku Polskiego, każdą sumę walut Każdy obywatel ma przeto możność zakupna **bez ograniczeń** akcji Banku Polskiego za marki polskie.

Również P. K. K. P. poczyniła w tej dziedzinie ułatwienia. Wszystkie Oddziały P. K. K. P. będą przyjmowały wpłaty na akcje Banku Polskiego w markach polskich, w ilościach do 50 sztuk akcji na jednego subskrybenta. Cena jednej akcji, wpłaconej w markach polskich, wynosi w P. K. K. P. aż do odwołania 180 000 000 — marek polskich.

Decyzje powyższe są dowodem pomyślnej sytuacji, jaka od dłuższego czasu panuje już na naszym rynku walutowym. Podkreślić jednak należy, iż wpłaty, dokonywane

w złocie i walutach zagranicznych, są oczywiście dla Banku Polskiego nadal bardziej pożądane od wpłat markami. Spodziewać się przeto należy, że wszyscy, którzy waluty lub złoto posiadają, zużyją je na dokonanie zapisów. Wymienione udogodnienia mają natomiast ułatwić dokonanie zapisu akcji Banku Polskiego jedynie tym, którzy ani walut, ani dewiz nie posiadają.

Obligacje pożyczek amerykańskich mogą być zużyte jako wpłaty na akcje Banku Polskiego.

Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa, pragnąc ułatwić posiadaczom obligacji państwowych pożyczek Stanów Zjednoczonych zapisy na akcje Banku Polskiego, przyjmuje jako pokrycie subskrypcji obligacje następujących pożyczek:

United States	First Loan	$3^1/_2$ %	1947
„ „	„ „	$4^1/_4$ %	1947
„ „	Second „	4 %	1942
„ „	„ „	$4^1/_4$ %	1942
„ „	Third „	$4^1/_4$ %	1928
„ „	Fourth „	$4^1/_4$ %	1938

Dolarów 100, — w obligacji jednej z wymienionych pożyczek wraz z bieżącym kuponem będzie zaliczane jako równowartość pięciu akcji Banku Polskiego, t. j. za dolara 96,50.

Nie zwlekać.

Szybkie i sprężyste załatwienie subskrypcji akcji Banku Polskiego jest czemś więcej, aniżeli zawarciem interesu pieniężnego, lub korzystną lokatą części swego majątku.

Zmobilizowanie w kraju w krótkim czasie stu miljonów złotych jest przedewszystkiem dowodem najoczywistszym dojrzałości społeczeństwa i zrozumienia, że tą najistotniejszą i najważniejszą dla obrotu pieniężnego kraju instytucję stworzyć należy o własnych siłach i szybko.

Oglądać się na innych i ociągać się nie wolno. Patrzy na nas zagranica, patrzy na nas kapitał tchórzliwy i płochliwy, którego zaufanie stracić łajwo, zdobyć bardzo trudno.

Szybkie dokonanie subskrypcji nawet na rynku wewnętrznym dobre wywoła wrażenie, przywróci zaufanie do własnych sił, wykaże wzrost zdrowego poczucia ekonomicznego odrodzenia Polski, utwierdzi zwrot ku lepszemu, wzmocni przeświadczenie, że cały kraj pragnie nie uczuciem, lecz czynem naprawy stosunków gospodarczych.

Komitet Organizacyjny Banku Polskiego zapowiedział zamknięcie subskrypcji bez względu na ilość subskrybowanych akcji najpóźniej na 31 marca rb. Dwa miesiące czasu najzupełniej powinny wystarczyć do przeprowadzenia subskrypcji.

Po zamknięciu subskrypcji należy jeszcze załatwić cały szereg bardzo ważnych czynności zanim się uruchomi Bank Polski. Czynności te opierać się będą częściowo na wykazach subskrybentów, na stwierdzeniu wpłat itd. Im później wpłyną subskrypcje tem później zakończą się prace przygotowawcze do uruchomienia Banku Polskiego i wprowadzenia nowej waluty.

Interes Państwa zarówno jak i dobro osobiste obywateli Państwa wymagają przyśpieszenia subkrypcji Banku Polskiego, zwłoka w składaniu zapisów byłaby tem mniej uzasadniona. Ludzi, których stać na zakupno jednej akcji za cenę mniejwięcej 180 miljonów marek polskich mamy kilka miljonów, a potrzeba nam przecież tylko jednego miljona akcji! Dzieło ufundowania Banku Polskiego siłami własnemi nieprzekracza zatem bynajmniej sił gospodarczych obywateli Państwa Polskiego — byle się nie oglądać na innych, nie czekać, nie zwlekać.

Niniejszem Inspekcja Dróg Wodnych komunikuje, że z nastaniem odwilży to jest mniejwięcej z upływem miesiąca marca lub na początku kwietnia rb. rozpoczęte będą roboty reperacyjne przy śluzie w Pakości tak, że ta ostatnia będzie dla żeglugi zamkniętą mniejwięcej na przeciąg 6-ciu tygodni.

Bydgoszcz, dnia 23 lutego 1924 r.

Inspekcja dróg wodnych w Bydgoszczy.
(—) B r o n i k o w s k i.

L. dz. 501/24

Powyższe podaję do wiadomości.

Bydgoszcz, dnia 28 lutego 1924 r.

Starosta.

L. dz. 2530 A.

OGŁOSZENIE.

Dla miasta Fordonu został wybrany i przezemnie zatwierdzony na radcę sierot ks. proboszcz Bolesław Piechocki z Fordonu.

Bydgoszcz, dnia 5 marca 1924 r.

Starosta.

L. dz. 2872 A.

Na zasadzie przedłożonych mi akt wyborczych, potwierdzam niniejszem przeprowadzone wybory do Rady Gminnej w gminie Przyłubie.

Wobec tego przystąpi Rada Gminna bezzwłocznie do wyborów sołtysa i ławników.

Bydgoszcz, dnia 6 marca 1924 r.

L. dz. 1671 C. **Starosta.**

Na rzecz Pow. Komitetu Charytatywnego złożyły w dalszym ciągu następujące gminy:

1. Cierplewo	3,45	ctr.
2. Drewce	1,—	"
3. Glinki	31,17	"
4. Mąkowarsk	7,70	"
5. Wymysłowo	4,50	"
6. Buszkowo	25,50	"
7. Tryszczyn (Lettke)	1,—	"
8. Lucim (II rata)	2,22	"
9. Wtelno	8,50	"
10. Więzowno	3,63	"
11. Salno	11,18	"
razem	99,85	ctr.
z poprzed.	925,70	"
razem	1025,55	ctr.

Ofiarodawcom składam w Imieniu ubogich serdeczne „Bóg zapłać",

Bydgoszcz, dnia 3 marca 1924 r.

Za Powiat. Komitet Charytatywny.

Starosta.

L. dz. 1678 C.

OGŁOSZENIE.

Na mocy § 33 regulaminu policyjnego z dnia 28 lipca 1883 r. zarządza się niniejszem oczyszczenie drzew owocowych z gąsienic w czasie od 15 marca do 5 kw. br. Panów sołtysów proszę zarządzenie to ogłosić w zwykły sposób w gminie i dopilnować, aby drzewa wszędzie oczyszczono.

Bydgoszcz, dnia 4 marca 1924 r.

Komisarz Obwodowy II.

Rolnicy, myśliwi, pamiętajcie o zwierzynie. Nie dajcie jej z głodu ginąć!

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Województwo Poznańskie.

Państw. Nadleśnictwo Solec, koło Torunia

sprzeda w drodze publicznego przetargu drewno opałowe z dopuszczeniem handlarzy drzewnych dnia 18 marca 24 r. Początek od godz. 9,30 z rana w lokalu pana Kosińskiego w Solcu, ul. Bydgoska.

Państwowy Nadleśniczy.

OBLEW

łąk melioracyjnych rozpocznie się 25 marca 1924 r. o czem się członków powiadamia z tem nadmienieniem, że kto do 20 marca rb. nie zwiezie siana i torfu, sam ponosi stratę.

Łabiszyn, dnia 10 marca 1924 r.

Wiewiórowski.

Dyrektor Spółki Melioracyjnej Łabiszyńsko-Bydgoskich Łąk Nadnoteckich.

Na mocy uchwały Zarządu Miejskiej Kasy Oszczędności z 26 lutego 1924 r. powziętej na mocy § 13 statutu Miejskiej Kasy Oszczędności z 11 listopada 1910 r. wzywa się wszystkich wkładców do odebrania swych władów oszczędnościowych w przeciągu 3 miesięcy od daty niniejszego wypowiedzenia, w przeciwnym bowiem razie nieodebrane wkłady oszczędnościowe zdeponuje się w sądowej Kasie depozytowej, stawiając je tam do dyspozycji wkładców.

Solec, dnia 5 marca 1924 r.

Miejska Kasa Oszczędności.

Drukiem i nakładem Drukarni dla Handlu i Przemysłu T. z o. p. w Bydgoszczy.